

Fertilitet efter cancerbehandling- hos kvinna

Fertiliteten kan försämrans vid såväl cancersjukdom som cancerbehandling. I många fall kommer fertiliteten tillbaka efter avslutad behandling.

Prata med din läkare eller kontaktsjuksköterska om du planerar att skaffa barn. De kan informera om eventuella följder för fertiliteten innan behandlingen börjar och kan även fungera som stöd om du behöver prata ingående om de konsekvenser för fertiliteten som uppstår av behandlingen.

Fertilitet under och efter cytostatika och/eller antihormonbehandling

Både cytostatikabehandling och antihormonbehandling kan minska din produktion av könshormoner. Det kan leda till att dina menstruationer upphör.

Det kan vara svårt att förutse risken för att bli infertil av cytostatika- och antihormonbehandlingar. Generellt gäller att ju högre doser och ju äldre man är, desto större risk att fertiliteten påverkas.

Eftersom cytostatika kan skada foster är det olämpligt att bli gravid under pågående behandling och under minst tre månader efteråt.

Fertilitet efter strålbehandling

Strålbehandling kan påverka fertiliteten om strålarna riktas antingen direkt mot könsorganen eller mot hjärnan, som styr produktion av hormoner.

När det gäller strålbehandling är förhållandet mellan dos och biverkning tydligare än vid cytostatikabehandling. Det innebär att det oftast går att säga vilka doser som kan riskera framtida fertilitet.

Fertilitet efter operation

Fertiliteten efter en operation beror på vilket område som har opererats och hur omfattande ärrbildningen blir. Att ta bort hela livmodern och omgivande vävnad leder dock alltid till att man bli infertil, liksom operationer som gör livmodertappen för kort för att livmodern ska kunna bära ett foster. Idag väljs operationstekniker som försöker bevara fertiliteten så långt det är möjligt.

Det finns hjälp att få

Det går att frysa ner befruktade ägg. Fler provrörsbefruktningar med befruktade ägg lyckas, jämfört med obefruktade. Numera går det även att operera ut en hel, eller delar av, en äggstock och frysa ned.